Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 231 (4867)
ВОСКРЕСЕНЬЕ
НОЯБРИИН
25
1945 он

Сэн 20 мүн.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ арад зониие эдибхитэйгээр хабаадуулжа, эгээл шалгагдаһан ба үнэн шударгуу хүнүүдээ һунгуулиин комиссинуудта дэбжүүлэе!

Эрхим хүнүүдээ һунгуулиин комиссинуудта дэбжүүлэе!

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта дүтэлжэ байна. Хаана-яанагүй тэрэ һунгалтын бэлэдхэл үргэн далайсатайгаар хэгдэжэ захалаа. Мянга түмэн большевистскэ агитаторнууд арад зоной дунда политическэ агитациие хэжэ байна.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэхэ һунгалта болбол айхабтар ехэ политическэ удхашанартай кампани мүн. Тиимэ дээрэһээ советскэ арад зон тэрэ кампанида тон ехэ эдибхитэйгээр хабаадалсажа байһаниинь мэдээжэ. Дэлхэйн агрессорнуудые даран сохиһон илагша арад —советскэ арад болбол 1946 оной февралиин 10-да засаг түрынгөө верховно органиие һунгахань гээшэ.

Тэрэнэй эмхидхэлэй хүдэлмэри мүнөө түлэг дундаа ябажа байна. СССР-эй Верховно Соведэй Президиум һунгуулиин округуудые тогтоогоо. Манай эндэхи аймагуудта мүн һунгуулиин участогуудые тогтоохо ябадал эсэстээ хүрэжэ байна.

Эдэ округууд ба участогуудай хүдэлмэриие һайнаар ябуулжа шадаха шалгарһан хүнүүд хэрэгтэй. Тэдэ хүнүүдые дэбжүүлхэ тухай тон ехэ политическэ шанартай хэрэгтэ арад зон тон ехэ эдибхитэйгээр оролсобо.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Дүримэй ёһоор һунгуулиин комисси хадаа олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонуудай, профессиональна союзуудай, коммунистическэ организацинуудай, комсомолой, предприятинууд дээрэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаануудай, колхозууд, тосхон ба волостьнуудта—таряашадай хамтын суглаанай түлөөлэгшэдһөө бүридэхэ байна.

Һунгуулиин комиссинуудта эрхим хүнүүдые дэбжүүлхэ ябадал дэлхэй дээрэ эгээл демократическа һунгуулиин хуулиин ёһоор хэгдэхэ зэргэтэй. Кандидадуудые шэлэжэ абаха хэрэгтэ ажалшан ниитые эгээл эдибхитэйгээр хабаадуулха гээшэ тон шухала болоно.

Олониитын организацинуудай болон хүдэлмэришэн ба таряашадай хамгын суглаануудай дэбжүүлһэн түлөөлэгшэд хадаа тон ехэ үүргые советскэ арадай үмэнэ бэелүүлхэ байна: тэдэнэр һунгуулиин хэрэгые толгойлжо гараха үүргэтэй. Тиимэ дээрэһээ һунгуулиин комиссинуудта тон сэхэ, политическэ шалгагдамал ба түрүү хүнүүдые дэбжүүлхэ хэрэгтэй.

Бурят-Монголой АССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин комисси байгуулагдаад байна. Тэрэ комиссиин түрүүлэгшээр бурят-монгол арадай ордэнто уранзохёолшо Хоца Намсараевич Намсараев баталагдаа гээшэ. Мүн Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай табиһан кандидатура БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр баталагдаад, алдарта хонишон нүхэр Чимитова республиканска комиссиин член болобо. Тэрэшэлэн һунгуулиин комиссиин членүүдэй дунда профессиональна союзуудай, коммунистическэ ба комсомольско организацинуудай, хүдэлмэришэд ба таряашадай түлөөлэгшэд бии.

Заиграйн аймагай „Улаан Эрхириг" колхозой членүүд алдарта овощевод Намсарай Цыдыповээ дэбжүүлһэн бэлэй. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум тэрэ кандидатурыень баталжа, ордэнто овощевод Цыдыпов РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин Дальневосточно окружной комиссиин составта оролсоо.

Манай республика дотор СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин 13 округууд байгуулагдаа һэн. Мүнөө тэдэ округуудай комиссинуудые байгуулха ажал эхилээ. Манай эндэхи олониитын организацинууд ба ажалшадай обществонууд эрхим хүнүүдээ дэбжүүлжэ байна. Тэдэлэй дунда: Советскэ Союзай Герой полковник Смирнов, суута машинист Сергей Степанович Калинин, ордэнто машинист-инструктор Николай Касьянович Врублевский, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша Намжил Гармаевич Балдано ба бусад олон түрүү хүнүүд оролсоно.

Эдэ бүхы нүхэд хадаа Эсэгэ оронойнгоо эгээл аюултай сагта ороод байхада тон ехэ зориг хүсэтэйгөөр хүдэлмэрилжэ, республикын олониитын ажалда эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байха юм. Эдэнэр һунгуулиин комиссиин хүндэтэй ба харюусалгатай уялгануудые һайнаар дүүргэжэ шадаха, арад зоной найдабариие харюулжа шадаха хүнүүд гээшэ. Саашадаа һунгуулиин комиссинуудые байгуулхадаа иимэл эрхим хүнүүдээ дэбжүүлхэ ёһотойбди.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриин хажуугаар агитационно-ниитын хэрэгые али болохоор шангадхаха хэрэгтэй. Партиин хүсэнүүдээ зүбөөр табижа, большевистскэ нүлөө хаа-хаанагүй харуулхын тулада партиин организаци бүхэн оролдохо ёһотой.

Ойлгуулламжын хүдэлмэри хадаа коммунист бүхэнэй, партиин ба партиин бэшэ большевик бүхэнэй арюун нангин хэрэг мүн. Тэдэнэр Сталинска Конституци болон һунгуулиин хуулиие СССР-эй гражданин бүхэндэ ойлгуулжа үгэхэ ёһотой.

„Бүгэдэниитын шэнэ һунгуули болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда советскэ гүрэнэй туйлаһан бүхы шалгалтануудай һүүлээр хэгдэхэнь. Манай арад болбол эдэ жэлнүүдтэ олоһон айхабтар ехэ политическэ дүршэлтэй өөр, Эхэ ороной хуби заяан тухай, Европодо ба бүхы дэлхэйдэ болоһон событинууд тухай олон юумэ бодожо һунгалтын хайрсагуудта ерэхэнь гээшэ".

Нүхэр В. М. Молотовой энэ заабариие һанажа, советскэ арадуудай эбдэршэгүй эб найрамдал ба илагдашагүй хүсэ шадалые бүхы дэлхэйн үмэнэ харуулха һунгалтадаа бэлэдхэе!

Улад зондо хэрэгтэй гутал оёлго

РСФСР-эй Хүнгэн ажаүйлэдбэриин Наркомадай предприятинууд улад зондо хэрэгтэй гутал оёхо бүтээхэ ябадалые улам ехэ болгожо байна. Түрүүшын хахад жэл соо гутал оёлгын фабрикануудай гаргаһан бүхы продукциин 64,3 процентнь болохо—гутал оёжо гаргаһан аад, мүнөө дүрбэдэхи квартал соо тэрэниие 84,4 процент болгосонь. Үйлэдбэриие үргэдхэхын тулада шэнэ цехүүд байгуулагдаа.

Москвадахи Капрановай нэрэмжэтэ, Кимрскэ «Улаан Одон», Горьковско—«Красный обувщик», Рязанска «Октябриин илалта» гэжэ фабриканууд дайнай урда тээ ямар янзын гуталнуудые бүтээдэг байһан тэрэ хуушан түхэлдөө орожо байна.

Наркомадай предприятинууд хадаа гуталай улые бүхэ болгохо методые нарижуулха ба оёлгын шанарые һайжаруулха хүдэлмэри хэжэ байна. Хүнгэн ажаүйлэдбэриин Московско городской управлениин фабриканууд дээрэ эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй модельнэ гуталнуудые оёжо гаргадаг болобо.

Львовто парк-музей нээгдэхэнь

ЛЬВОВ. (ТАСС). Союз дотор анха түрүүшын парк-музей Львовто баригдахаар бэлэдхэгдэжэ эхилээ. Городой эгээн үзэсхэлэн һайхан газарнуудай нэгэн болохо—үндэр Замогай байһан районда 200 гектар газар дээрэ украинска арад зоной түүхэ домогой, тэдэнэй байдал һуудал ба культуро-болбосоролой памятнигууд суглуулагдаха юм. Карпадуудай, Закарпадай, Украинын зүүн областьнуудай улад зон тухай этнографическа материалнууд бэлэн болонхой. Мүн тэрэшэлэн, украинска модон архитектура, материальна культура, арад зоной болзоборилго ба искусство тухай материалнууд суглуулагдаа.

Мэнэ һаяар инженернүүд-архитекторнууд генеральна түсэб—тус паркын македые зохёожо эхилхэнь, тэрэнэй экспонадууд хадаа мүн Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай болоһон жэлнүүд тухай хөөрэжэ үгэхэ юм.

Эдэ бүхы материалнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ Украинын наука, культура болон искусствын ажал ябуулдаг элитэ хүнүүд хабаадалсана.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Алас-Дурна зүгэй окружной һунгуулиин комиссие баталха тухай

„СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүримэй" 47, 48, 49-дэхи статьянуудай үндэһөөр, РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Алас-Дурна зүгэй окружной һунгуулиин комиссие олониитын организацинуудай болон ажалшадай обществонуудай доро дурсагдаһан түлөөлэгшэдэй составтайгаар баталха гэбэл:

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ—**Коренюк** Василий Иванович—Хабаровска городской коммунистическэ организациһаа.

Һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшо—**Шлык** Матвей Спиридонович—Владивостогой городской коммунистическэ организациһаа.

Һунгуулиин комиссиин секретарь—**Алексеева** Лидия Михайловна—эхин ба дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай Хабаровска организациһаа.

ҺУНГУУЛИИН КОМИССИИН ЧЛЕНҮҮД:

Березина Елизавета Павловна—Читинскэ областиин, Чернышевскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудһаа;

Глебов Сергей Павлович—Хабаровска гарнизоной частьнуудай личнэ составһаа;

Застольский Петр Мартынович—Хабаровска городой, Молотовой нэрэмжэтэ заводой, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженернүүдһээ;

Малик Михаил Григорьевич—Номгон далайн флодой торпеднэ катернуудай Улаантугта соединениин личнэ составһаа;

Рязанова Анна Ильинична—эхин ба дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай Ворошиловско организациһаа;

Трапезников Спиридон Петрович—Зүүн зүгэй газартаряалангай органуудай ба машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профессиональна союзай Якутска организациһаа;

Цыдыпов Намсарай Цыдыпович—Бурят-Монгол АССР-эй Заиграйн аймагай, „Улаан-Эрхириг" колхозой колхознигуудһаа;

Шуринов Клементий Андреевич—Читын паровозо-вагонно-ремонтно заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад болон инженернүүдһээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь П. БАХМУРОВ.

Москва, 1945 оной ноябриин 23.

СОЮЗАЙ СОВЕДТЭ БА НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДЫЕ ХЭХЭ ОКРУГУУДАЙ КОМИССИНУУДАЙ СОСТАВУУДТА КАНДИДАДУУДЫЕ ДЭБЖҮҮЛГЭ

343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округто

Политико-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай членүүд болбол Союзай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округой комиссиин составта кандидатура дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, тус союзай эдибхитэй член, ВКП(б)-гэй обкомой эмхидхэлэй-инструкторска таһагые даагша нүхэр Андрей Урупхеевич Модогоевые нэгэн дуугаар һайшаан дэбжүүлбэ.

* * *

Байкало-Сэлэнгын пароходствын Управлениин коллективэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаан болобо. Энэ суглаанда хабаадалсагшад болбол Союзай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ 343-дахи Улан-Удын городской һунгуулиин округой составта кандидатурые дэбжүүлхэ гэһэн тон харюусалгатай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Тус пароходствын партиин эхин организациин секретарь нүхэр Н. М. Добров болбол комиссиин составта нүхэр **Петр Васильевич Минеев** гэгшын кандидатурые дэбжүүлхэ гэһэн дурадхал оруулхадань, суглаанда хабаадалсагшад энэ дурадхалые нэгэн дуугаар һайшааба. Нүхэр П. В. Минеев болбол «Бурят-Монгол» гэжэ пароходой капитанаар үнинһөө хойшо хүдэлмэрилхэ зуураа хэдэн дахин баясхаланда хүртэһэн ба үнэтэ шан абаһан байха юм.

Нүхэр Минеев болбол 1943 ондо «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байна.

* * *

Искусствонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай обкомой президиумэй заседани дээрэ Союзай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ окружной комиссиин составта кандидатурые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсээд, тус организациин эдибхитэй член, РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша нүхэр Намжил Гармаевич **Балдано**гой кандидатурые нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто

Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округой составта кандидатура дэбжүүлхэ асуудал Байкало-Сэлэнгын уһанзамайхид өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэ зуураа тус комиссиин составта Бассейнын комитедэй түрүүлэгшэ, арад ниитын дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эдибхитэйгээр эрхилдэг ба хүдэлмэришэдэй дунда ехэхэн хүндэтэй болоһон нүхэр **Маслов** Константин Ефимовичые томилхоор шиидхэбэри гаргаба.

* * *

Түмэрзамай транспортын депогой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад болбол окружной комиссиин составта Улаан Одоной орденоор шагнагдаһан депогой начальнигай туһалагша, суута машинист Сергей Степанович **Калининай** кандидатурые дэбжүүлбэ.

* * *

Ленинэй орденоор шагнагдаһан машинист-инструктор нүхэр Николай Касьянович **Врублёвскиин** кандидатурые Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округой комиссиин составта паровозно депогой коллективэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад нэгэн дуугаар баталжа һайшаалба.

* * *

Транспортнигуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна организациин членүүдэй хамтын суглаагаар Улан-Удэ станциин 4-дэхи таһагай начальнигые орлогшо нүхэр **Добровольский** Иван Романович гэгшын кандидатура Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ 436-дахи Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округой комиссиин составта дэбжүүлэгдээ. Нүхэр Добровольский болбол өөрынгөө коллективэй членүүдэй дунда ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэриие эдибхитэйгээр хэжэ, ехэхэн хүндэтэй болоһон нүхэр юм.

444-дэхи Зэдын һунгуулиин округто

Зүүн-Сибириин түмэрзамай 5-дахи таһагай түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдэй профессиональна союзай членүүдэй хамтын суглаан болбол 444-дэхи Зэдын һунгуулиин комиссиин составта кандидатура дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэжэ, өөрынгөө эдибхитэй член нүхэр **Скорлов** Иван Степановичын кандидатурые Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Зэдын һунгуулиин комиссида дэбжүүлээд, тус шиидхэбэриие баталхые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумые гуйба.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудта бэлэдхэл

Бурмонторгын таһагай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда һунгуулиин «Дүримые» агитатор нүхэр Лобанов гэгшэ эдибхитэйгээр ябуулна. Энэ нүхэр хадаа энээнэй урда тээ болоһон һунгуулиин үедэ агитатораар хүдэлмэрилһэн дээрэһээнь ехэхэн баян дүй дүршэлтэй байгаа. Тиин, энэ дүй дүршэлөө залуу агитаторнуудта үгэхэ тушаа гол анхаралаа табидаг байха юм.

Ажалшадай депутадуудай сельскэ ба сомоной Соведүүдэй исполкомуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол коммунистнууд ба агитаторнуудай эдибхитэй хабаадалгатайгаар ба тэдэнэрэй халуун туһаламжатайгаар участково комиссинуудай байха гэр байрануудые заһабарилха, вождьнуудай портредүүд болон плаката, лозунгнуудаар гоёон шэмэхэ гэхэ мэтын шухала хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар хэжэ байнад. Һунгуулида хабаадалсаха эрхэтэнэй тоо бүридхэлые нарин нягтаар абаха, тэрэшэлэн сүүдээр һунгуулиингаа эрхые хаһагдаһан хүнүүдые элирүүлжэ, тусгаар список зохёохо хүдэлмэри мүн лэ агитаторнуудай эдибхитэй туһаламжатайгаар хэгдэжэ байха юм.

Окружной ба участково комиссинуудай составта эрдэмтэй, политическо-теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй, ажал хүдэлмэриеэ һайнаар хэһэн түрүү стахановецуудые дэбжүүлхэ тушаа партиин эхин организацинууд ба агитаторнууд ехэхэн анхарал оролдолгоёо гаргана. Агитколлективүүдэй хүдэлмэридэ партиин айкомой зүгһөө саг үргэлжэ хүтэлбэри заабари үгтэнэ. Партиин айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хүдөө гарахадаа һунгуулиин «Дүрим» тухай элидхэл лекцинүүдые хэдэг болобо.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКА

ВКП(б)-гэй АЙКОМУУД БА АЙМГҮЙСЭДКОМУУДАЙ ЗУУРШАЛГААР ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКАДА ҺЭШЭГДЭБЭ

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

92. **«Гигант» колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ **А. В. Попов**, партиин организациинь секретарь **Д. А. Рединальцев**)—таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэв. Бэлэдхэлэй пунктнуудта 17.490 пүүд таряа тушааһан байна.

ИВОЛГЫН АЙМАГ

93. **Калининай нэрэмжэтэ колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ **С. И. Яковлев**, партиин организациинь секретарь **В. М. Орлов**)—гүрэндэ 12.500 пүүд таряа тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, ноябриин 15-да дүүргэһэн байна.

94. **Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ **Д. Д. Дамбаев**, партиин организациинь секретарь **Д. Т. Ганжуров**)—18.787 пүүд таряа тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, ноябриин 20-до дүүргэв.

95. **Кировэй нэрэмжэтэ колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ **Д. Н. Дабацыренов**, партиин организациинь секретарь **Д. Ж. Жалсараев**)—гүрэндэ 6.000 пүүд таряа тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, ноябриин 20-до дүүргэбэ.

96. **«Улаан Оронго» колхоз** (правлениинь түрүүлэгшэ **И. А. Худугуев**, партиин организациинь секретарь **Ц. Д. Очиров**)—гүрэндэ 22.000 пүүд таряа тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид, ноябриин 22-то дүүргэһэн байна.

Адуугаа түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээнэ

КУДАРА-СОМОН. (**Телефоноор абтаба**). Үбэлэй бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, үхэр малаа һайнаар адуулхын түлөө эртэнһээ хойшо оролдоһон түрүү колхозууд ба малажалай фермэнүүд аймаг соо яһала бии. Тэдэ колхозууд малай адуулгые намарайхиһаа һуладхангүй бүри оролдостойгоор үнгэргэжэ байха юм.

Улзытын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ „Баян Булаг" колхозууд үбэлэй бэлшээриие үни хада таһалжа малажалай фермэ, гүүрт ба малшадта даалгаһан. Тиин, эдэ колхозууд үбэлдөө бэлшээхэ үхэр малаа шадал шэнээень тааруулан бүлэглөөд, эрхим колхознигуудай харюусалгада тушаажа үгэһэн байха юм. Мүнөө эндэхи адуу морид түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээридэ ябажа байна. Адуу моридые үдэр һүнигүй адуулжа байһан тус колхозуудай членүүд үбэлэй үедэ нэгэшье толгой хороонгүй ондо оруулха уялгануудые абанхай.

Тэрэшэлэн дээрэ дурсагдагша колхозууд адуу малай үбэлжэ гэдэ хаһа соонь, һайн шанартайгаар бэлэдхээд, гүрэнэй комиссида тушааһан байна. Адуу малай байра байдалые дулаалан заһабарилха, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар эдэ колхозууд аймаг соо түрүү һуури эзэлбэ.

Калининай нэрэмжэтэ колхоз үбэлжэхэ хото хорёо заһабарилха, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдтэ бүхы колхознигуудаа элсүүлһэнэй ашаар, түрүүшүүлэй зэргэдэ жагсаа. Эгээл мүнөө үедэ тус колхозой малажалай фермэ, гүүртнүүд үбэлэй бэлшээриие һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ шухала анхаралаа табижа байха юм. Хээрын хагда ногоондо бэлшээжэ байһан олонхи малнуудайнь шадал дунда ба дундаһаа дээшэ болонхой.

Задуевта зэмынь амһуулха

Молон Задуев гэгшэ Баргажанай аймагай Фридрих Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ байхадаа арад ниитын тэрээндэ даалгаһан найдабариие хүсэд харюулжа шадаагүй байгаа. Юуб гэхэдэ, тус колхоз адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргээгүй байһан аад, хэдэн олон толгой хуули бусаар гаргашалһан байха юм. Энэ гаршанууд бүгэдэ Задуевай захиралтаар хэгдэһэн байна. Гадна, тус колхозые хүтэлбэрилжэ байха үедөө Молон Задуев гэгшэ ниитын зөөриһөө өөрөө мэдэжэ, 1945 он соо 8 толгой хони 2.000 түхэриг мүнгэ үбэршэлһэн байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй үбһэхуряалгын халуун үдэрнүүдтэ саг үргэлжэ архидажа, колхозой хэрэгтэ хойрогоор хандаад, тэжээл бэлэдхэхэ түсэб дүүргэхэ ябадал хангаагүй һэн. Тэрэнһээ боложо 1944—45 онуудай үбэлжэлгын үедэ хэдэн олон мал үргүүлжэ үхэһэн, тураһан байгаа. Тусхайлан хэлэхэдэ, үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ эбэртэ бодо малайнь аяар —13 процент, хони ямаадайнь—12,5 процент, адуу моринойнь —9 процент хоролтодо ороһон байха юм. Колхозно һүрэгүүдэй нимэ олоороо үхэжэ байха үедэнь түрүүлэгшэ байһан Молон Задуев гэгшэ 5 хонидые тэжээгээд, колхоздоо һөөргэнь тушааха гэжэ абаһан аад, тэдэнээ үгэнгүй үбэршэлжэрхёо.

Колхозой үнэтэ зөөриие үбэршэлхэтэеэ хамта, бүхы хүдэлмэриинь һаатуулжа, колхознигуудай жаяг заршамые һуладхаа унагааһан залихай Задуевта Баргажанай аймагай хүтэлбэрилхы эмхи-зургаанууд аяар мүнөө хүртэр ямаршье хэмжээ абаагүй байһаар. Тиимэдэ, артелиин зөөри дээгүүр зоргоороо хүльбэржэ ябаһан Задуевые эндэхи партиин, советскэ органууд даллажа байна гэхэдэ һэжэггүй. Юуб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком болбол Задуевые шанга харюусалгада хабаадуулхын оронда, харин Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригадын бригадир болгодоһон байха юм. Тэд, эндэшье үнөөхил янзаараа архидажа ба колхозой ажалые хойшонь татажа ябадаг байна.

Имагтал бригадир Задуевай харюусалгагүй ябадал дээрэһээ тус колхозой аяар 5 гектар шениисын таряан адуу малда гэшхүүлһэн байха юм.

Колхозой ажалда түбэг тохёолдуулжа байһан Молон Задуев гэгшэдэ хэһэн зэмынь амһуулха саг тулаа. Энээн тушаа ВКП(б)-гэй Баргажанай айком ба аймгүйсэдком шанга хэмжээнүүдые абаха байна.

Б. РИНЧИНОВ.

Партийна ажабайдал

ВКП(б)-гэй АЙКОМУУДАЙ ПЛЕНУМУУДhЭЭ

БЫРЕН **(Телефоноор абтаба).** hаяхан ВКП(б)-гэй айкомой пленум болобо. Тус пленум дээрэ партиин обкомой XXI пленумэй дүн тухай ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Башкуев элидхэл хэбэ. Элидхэл тушаа 30 хүн үгэ хэлэжэ, шүүмжэлгэ үргэнөөр эрхилхэ зуураа партиин айкомой болон аймгүйсэдкомой хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлбэ.

Пленумдэ хабаадалсагшад малажал тушаа гол анхаралаа хандуулаа. Энэ аймагай түрүү колхозууд болохо «Улзан-Шанай», «Улаан-Челутай», «Улаан Тора» колхозууд адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые гэло үлүүлэн дүүргэжэ шадаhанайнгаа ашаар hаяхан болоhон малажалай аймагай выставкэ дээрэ үргэнөөр харуулагдаа. «Улаан-Тора» колхозой hаалишан нүхэр Мирхаева гэгшэ 71 үнеэнhээ 65 тугал түрүүлжэ абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулжа байна. «Путь Ленина» колхозой hаалишан нүхэр Барбуева гэгшэ даагдажа үгтэhэн 13 үнеэнhээн 13 тугал түрүүлжэ абаа.

XVII партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин hаалишан нүхэр Попова болбол 14 үнеэнhээн 14.034 литр hаажа, үнеэн бүриhөө 1000 гаран литр hү hаажа рекорд гаргаба. Нүхэр Попова болбол выставкэдэ хабаадалсажа, өөрынгөө баян дүй дүршэлые бусад түрүүшүүлдэ харуулба.

Тэрэшэлэн «Память Кирова» гэжэ колхозой hүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Кистенев болбол hү тушааха гүрэнэйнгөө түсэбые 108 процент дүүргэhэн ба 82 үнеэнhээн 68 тугал түрүүлжэ абаад, нэгэшье гээлтэ хоролтогүйгөөр ондо оруулhан байгаа. Тус фермын 3 hаалишан нэмэлтэ түлбэри болгон нэгэ-нэгэ тугал абаха болоо. Мүн «Путь Ленина» колхозой адуушан 20 гүүнhээн 16 унага түрүүлжэ абаад, ондо оруулжа байна. «Улаан-Челутай» колхозой хонишон нүхэр Янданова гэгшэ 100 эхэ хониhоо 100 хурьга хүлеэжэ абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр үбэлжэлгэдэ оруулжа байха юм.

Тэрээнhээ гадна, аймагай выставкэ дээрэ 6 МТФ, 4 ОТФ, 2 КТФ, 33 hаалишан, 13 малшан, 3 хонишон, 1 адуушан 1 луговод, 1 гахайшан гэхэ мэтын түрүүшүүл хабаадалсаба.

Гэхэ зуура, аймагай олонхи партийна эхин организацинууд халаа эдэ түрүү малшадай баян дүй дүршэлые бүгэдэнийтын хүдэлөөн болгохо тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр хэhэн байна. Тиимэhээ аймагай олонхи колхозуудаар малай гээлтэ хоролтодо ороходо ябадал зааханшье зогсоогдоогүй, харин үргэлжэлhөөр гэжэ пленум өөрынгөө шиидхэбэри соо тэмдэглээд, партийна эхин организацинуудые болон бүхы коммунистнуудые энэ алдуу эндүүнүүдээ ойрын сагта усадхаха гэжэ уялгалба.

Пленум дээрэ БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой член нүхэр Г. Цыденова дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, аймагай партийна организацинуудта тодо hонор заабари үгэбэ. Пленум болбол зүбшэн хэлсэhэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри батлан абаа.

* *

СОСНОВО-ОЗЕРСК. Ноябриин 22. **(Телефоноор абтаба).** ВКП(б)-гэй айкомой пленум дээрэ партиин айкомой секретарь нүхэр Федоров болбол «ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй байгша оной октябриин 1?-ай тогтоол ба партиин обкомой ? пленумэй шиидхэбэри тухай» асуудалаар элидхэл хэлэжэ аймагай партийна организациин зүгhөө хүдөө ажалай, илангаяа малажалай талаар алдуу эндүүнүүдые хэдэг ябадалые шүүмжэлбэ. Тус аймагай колхозууд болбол малажалые үсхэбэрилхэ талаар тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

hаяхан болоhон малажалай түрүүшүүлэй аймагай выставкэ дээрэ арайхан гэжэ 250 түрүүшүүл хабаадалсаhан байгаа. Энэ тоо баримтанууд халаа малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байhыень эли тодоор гэршэлнэ гээшэ. Нүхэр Федоровой элидхэл тушаа 27 хүн үгэ хэлэжэ, өөhэдынгөө хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлхэ зуураа партиин айкомой ба ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй болон аймагай газартаргалангай таhагай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлбэ. Пленум болбол зүбшэн хэлсэhэн асуудалаараа дэлгэрэнгы хэмжээ-ябуулганууд тэраалhан шиидхэбэри батлан абаба.

ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ СЕМИНАР БОЛОБО

ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай семинар үнгэргэбэ. Тус семинар дээрэ 42 хүн хабаадалсажа, политическэ ба теоретическэ темэтэй элидхэлнүүдые шагнаба.

Семинар дээрэ ВКП(б)-гэй айком пропаганда ба агитациин таhагые даагша нүхэр Б. Гылыков болбол «СССР-эй Верховно Соведэй hунгуули ба партийна эхин организацинуудай зорилгонууд тухай» гэhэн асуудалаар элидхэл хэбэ. Тэрэшэлэн партиин айкомой эмхидхэлэй-инструкторска таhагые даагша нүхэр П. Еранский гэгшэ «Партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие hайжаруулха тухай» асуудалаар элидхэл хэбэ.

Семинарта хабаадалсагшад hунгуулиин системэ тухай олоң тооной асуудал hуража, дэлгэрэнгы харюунуудые абаба. Мүнөө партийна эхин организацинуудай пропагандистнууд ба агитаторнуудай семинар хаа-хаанагүй үнгэргэгдэжэ, hунгуулиин кампанида бэлэдхэхэ хүдэлмэри үдэр ерэхэ тулам үргэдэжэ байна.

С. ШАРАПОВ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ hОНИН

Саhата үндэр уула дээрэ олдоhон юумэнүүд

ТБИЛИСИ, ноябриин 22 (ТАСС). Тбилисскэ сэрэгэй округой альпинистнууд болбол энэ жэлдэ Кавказай эгээн ехэ hарьдагай саhата уула дээрэ гараха тон hонирхолтой олон ябадалнуудые хэhэн байна.

Ахалагша техник-лейтенант Липко ба младша лейтенант Гвелесианиин бүлэг альпинистнууд-боецууд Мекопажын хяра дээрэ гараhан байгаа. Түбэгтэй бэрхэшээлнүүдые дабажа тэдэнэр тэрэ хадын орой дээрэ гаража шадаа. Тэндэ бүрхэг байhан хадань таарамжатай газар бэдэржэ олоод боецууд палаткануудаа татаhан байгаа. 4 хоногто hалхи бороон дээрэhээ научна хүдэлмэри хэхэhээ байтагай, харин гэдэргээ буужа ерэхын аргагүй байба. Табадахи хоногто үүр сайха багта hалхинай зогсоходо альпинистнууд хүдэлмэреэ хэжэ тон шулуутай хабсагай газарта тамгалжа орхиhон нэгэ бүтылка олоhон байгаа, тэрээн соонь үни удаанай үмхирэнхэй нэгэ хуудаhан саарhан олдобо. Тэрэниие арай гэжэ эблүүлжэ уншахадань: „...1890 оной августын 9 .. Мекопаж хадын орой дээрэ сэрэгэй триангуляторнууд Никоноров ба Корчагин гэгшэд гараба... Сапёроор... саашань простой нюдөөр хаража уншахын аргагүй байба.

Эдэнэй олоhон запискатай бүтылка саhата үндэр уулын оройдо 55 жэл соо хэбтэhэн байгаа.

Севастопольско ба Байкальска станцинуудта хэрэгтэй библиотеканууд

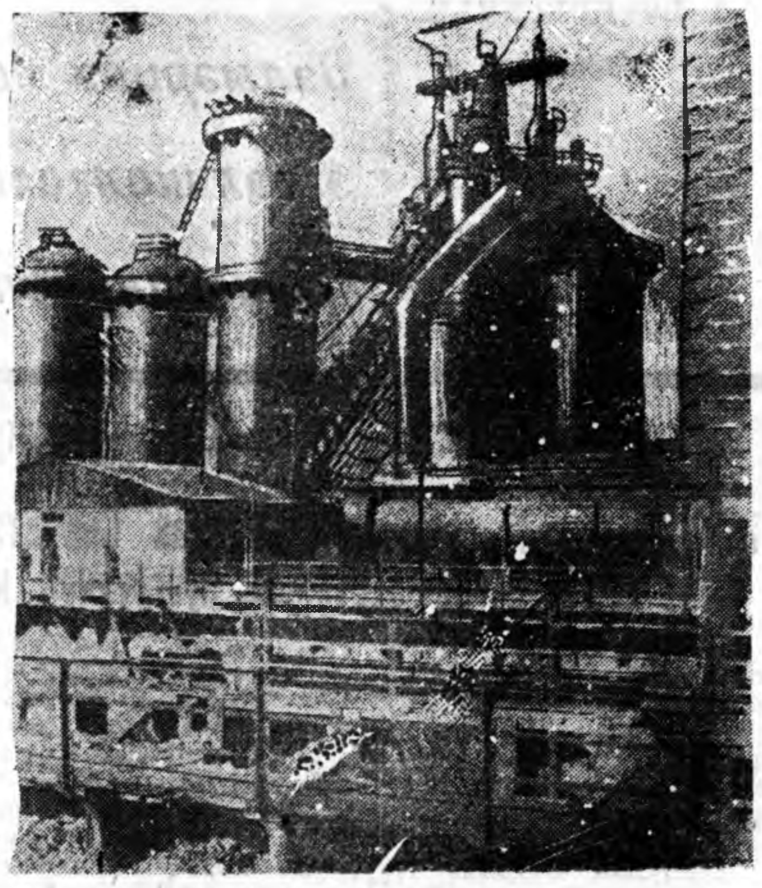
ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). СССР-эй Академи наукын библиотека болбол мүнөө hэргээн бодхоогдожо байhан Севастопольско биологическа станцида хэрэгтэй ехэхэн научна библиотекые номоор хүсэлдүүлжэ дүүргэбэ. Энэ станциин түрүүшын библиотекые немецкэ булимтарагшад тоножо hалгааhан байгаа. Шэнэ библиотекэ хадаа 10 мянга тухай номтой байна.

Байгал далайн эрье дээрэ Лиственичное гэжэ тосхондо байhан Байкальска лимнологическа станцида хэрэгтэй библиотекэ 7 мянган том номоор бүридхэгдэбэ. Эдэ хоёр библиотеканууд мүнэ hаяар Ленинградhаа эльгээгдэхэнь.

Культурын районно байшангууд шэнээр баригдаба

САРАТОВ, ноябриин 22. (ТАСС). Ершово гэжэ тосхондо 600 hуурита ехэ залтай ба 200 hууритай бага залтай Культурын районно байшан баригдажа дүүрэв. Тэрээнhээ гадна, уншалгын зал, кружогуудай хүдэлмэри хэхэ ба буфет нээхэ таhалганууд бии.

Мүн тиимэ Культурын шэнэ байшангууд Вязовская, Федоровско, Красноармейскэ районуудта баригданхай.

Днепропетровск городтохи Петровскиин нэрэмжэтэ заводой доменнэ цех. Тэг дундань—hэргээн бодхоогдоhон № 4 домна
Г. Седых гэгшын фото (ТАСС-эй фотохронико).

Д. Шостаковичын юhэдэхи симфони Москвада анха түрүүшынхеэ наадагдаба

Ноябриин 20-до Московско консерваториин Ехэ зал соо ССР Союзай гүрэнэй оркестр болбол Дмитрий Шостаковичын зохёоhон юhэдэхи симфониие анха түрүүшынхеэ наадаhан байна. Тэдэ Республикын Габьяата артист Е. Мравинский гэгшэ дирижаровалба.

Симфони болбол табан частьтай юм. Энэ зохёолой темэ хадаа фашизмые дараhан илалтада зорюулагданхай. Симфони болбол hаруул hайхан, hонор хурса, ба hайндэрэй аялгатайгаар бэшэгдэнхэй.

Түрүүшын отделенидэ оркестр болбол Веберэй зохёоhон „Шадитэ буудагша" гэhэн оперодо зорюулагдаhан увертюра ба Шубертын зохёожо дүүргээгүй симфониие наадаhан байгаа. Тэрэ концерт угаа ехэ амжалтатайгаар үнгэрбэ. (ТАСС).

Колхозно электростанцинуудта хэрэгтэй шэнэ генератор

Электро-ажаүйлэдбэриин Наркомадай научно-шэнжэлэлгын институт болбол колхозуудай бишихан электростанцинуудта хэрэглэхээр инженер С. Г. Таманцев гэгшын зохёоhон шэнэ генераторые бүтээhэн байна. Иимэ станцинууд дээрэ табигдаха 15 киловатт хүсэтэй генератор хадаа 40—40 ваттын 300 лампочка ток үгэхэ шадалтай байна, тиигээд үдэрынь энэ энергиие колхозно ремонтно мастерской, таряа хатааха сушилка, силос хэршэхэ машина, насос гэхэ мэтые хүдэлгэжэ байхаар хэрэглэхэдэ болоно.

Энэ шэнэ генераторые хэрэглээд байхада, бага электростанцинуудай барилгын үные нилээд хямдаруулха, тэрэнэй обслуживание простой болгохо байна.

25 киловатт хүсэтэй генератор хүдөө ажалай механизациин ба электрофикациин Московско институдта туршагдажа, hайнаар гараа. Ереванска электромашина бүтээлгын завод дээрэ 15 киловатт хүсэтэй шэнэ генератор бүтээн гаргаха ябадал эхилээ. (ТАСС).

«ТАХИР БА ЗУХРА» ГЭЖЭ УРАНhАЙХАН ФИЛЬМ

СССР-эй Совнаркомой дэргэдэ кинематографиин хэрэгүүдые эрхилхэ комитедтэ «Тахир ба Зухра» гэжэ шэнэ уранhайхан фильм харуулагдаба. Тэрэ хадаа, Ташкентскэ киностудида зохёогдожо абтаhан байгаа. Сценариин үндэhэниинь хадаа (авторнуудынь С. Абдулла ба А. Спешнев гэгшэд болоно) Узбекскэ Ромео ба Джульетта болохо Тахир ба Зухра гэжэ хоёр залуу хүнүүдэй сэдьхэл хүдэлгэмэ инаг дуралал тухай узбекскэ арадай хэлсэдэг легенда болоhон байха юм.

Тэрэ картиные узбекскэ мастернууд табиhан ба наадаhан байна. Ташкентскэ киногой hургуулиие дүүргээд анха түрүүшынхеэ экран дээрэ харагдаhан Ю. Ризаева болон Г. Аглаев гэгшэд Зухра ба Тахир боложо наадаба.

(ТАСС).

Немецкэ сэрэгэй гол ехэ гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэхэ процесс

Ноябриин 22-ой үглөөнэй заседани

НЮРНБЕРГ, ноябриин 22. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөнэй заседаниие нээхэ зуураа, Уласхоорондын сэрэгэй трибуналай түрүүлэгшэ судья Лоуренс болбол сүүдлүүлэгшэ Штрейхер гэгшэ үбдөөд байнаб гэжэ соносхобо гэжэ мэдээсэбэ. Штрейхерэй үбдэhэн тухай, түрүүлэгшын хэлэhээр халаа, гурбан медицинскэ экспертнүүд гэршэлжэ үгэhэн байгаа. Тэдэнэр хадаа сүүдэлүүлэгшэ үбшэн болобошье, сүүдэй заседани дээрэ hуулсажа шадаха аргатай гэжэ мэдэрбэ. Энээн дээрэhээ, уласхоорондын сэрэгэй трибунал болбол Штрейхерые байлгажа, тэрэнэй хэрэгые дуулаха гэhэн шиидхэбэри гаргаба.

Дам саашаа, түрүүлэгшэ болбол сүүдэй заседани дээрэ ерээгүй сүүдлүүлэгдэхэ Мартен Борманай үмөөрэгшэ хадаа миниин үмөөрэхэ хүнэй байлсаагүйн ушарhаа тэрэнэй хэрэгые амязрайнь hалгаагыт гэhэн гуйлтатайгаар трибуналда хандаба гэжэ мэдээсэбэ. Тиин, үмөөрэгшын энэ гуйлтые трибунал арсаба гэжэ түрүүлэгшэ соносхоhон байна. Борманай хэрэг заочноор харагдаха болоо.

Энээнэй hүүлээр, трибуналай түрүүлэгшэ судья Лоуренс гэгшэ гэмнэлтын түлөөлэгшэ американска полковник Роберт Стори гэгшэдэ үгэ үгэбэ. Тэрэ хадаа американска армиин түлөөлэгшэд сүүдлүүлэгшэдые элирүүлхэ документнүүдые ямар аргаар хайшан гэжэ суглуулжа ниитэлhэн тухай трибуналда мэдээсэhэн байгаа. Тиин, Роберт Стори болбол хэдэн олон шухала документнүүд газар соо булаатай гэрэй ханада, подвалнууд ба убежищенууд соо нюугданхай байhые бэдэржэ олообди гэжэ мэдээсэнэ. Жэшээнь, сүүдлүүлэгшэ Розенбергын днёвнигүүд болон өөрынь бэшэгүүд баварска хэрэмүүдэй нэгэнэйнь хуурмаг ханын саана нюугданхай байhыень олоhон байгаа. Германска авиациин министерствын документнүүд баварска альпнуудта халагалаатай байhанаа олдобо. Гэмнэлтын түлөөлэгшэ болбол тон хэрэгтэй ба шухала документнүүдые шэлэжэ олохоhоон түрүүн хэдэн зуугаад тонно элдэбын саарhа, номууд, бэшэг тэмдэгүүд, фотодокументнүүд гэхэ мэтые хаража шалгажа үзөөд, илгажа абаха ушартай болоо hэмди гэжэ хэлэнэ. Хэлэжэ дүүргэхэ дээрээ, полковник Роберт Стори болбол элдэб янзын документнүүдые сүүтэ хаража үзэхэ ба дамжуулан үгэхэ гурим тухай трибуналай анхарал хандуулба. Трибунал болбол тэрэ дурадхаhан гуримыень баталжа абаа. Үмөөрэгшэд тэдэ дурадхаhан гуримдань арсажа юумэ хэлээгүй.

Удаа тээнь, гэмнэлтэ хэхэ нүгөөдэ американска түлөөлэгшэ Альберт гэгшэ гэмнэлтын түрүүшын документые—гитлеровскэ партиин устав ба структурые, мүн тэрэшэлэн Германска имперскэ правительствын структурые трибуналда барюулба. Гитлеровскэ партиин структурын угаа тодорхойгоор зохёогдоhон графическа схемэ трибуналай үмэдэ ханада харуулагдажа байна. Энэ схемын буулгабариие трибуналай член бүхэндэ барюулhан байгаа. Схемые харуулжа байхадаа гэмнэлтын түлөөлэгшэ болбол олоншог сүүдлүүлэгшэдэй илангаяа Геринг, Розенберг, Борман, Фрик, Гесс ба бусадай гитлеровскэ партиин дээдэ зургаанта али тухай хүтэлбэрилхы ажал ябуулжа байhыень элирхэйлэн хэлэжэ үгэнэ.

Үглөөнэй заседани иигээд дүүрэв.

Ноябриин 22-ой үдэшын заседани

НЮРНБЕРГ, ноябриин 22. (ТАСС). Мүнөөдэр трибуналай үдэшын заседани дээрэ, гэмнэлтын американска түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэхэ ябадал үргэлжэлбэ. Майор Уоллер гэгшэ гитлеровскэ партиин бии болохо үедөө ямар зорилго табиhыень, мүн удаа тээнь гитлеровецүүдэй хэhэн гэмтэ ябуулганууд сэгнэлтэ үгэжэ оробо.

Гэмнэлтын түлөөлэгшэ хадаа хэдэн олон документнүүдэй үндэhөөр, гитлеровскэ партиин ударидагшадые, түбхын түрүүндэ эндэ сүүдлүүлэгшэдэй hандали дээрэ hуужа байhан Геринг, Фрик Розенберг ба Функ гэгшэд хүсэрхэлгэ, провокаци ба мэхэ гохо хэдэг байhан ба хамагай түрүүн Германи доторхи хуули засагые буляажа абаад, удаа тээнь «ажа амидаралай газар дайдые» буляан абаха гэhэн зорилго табиhан байба гэжэ элирүүлэн харуулна. Агресси хэжэ гитлеровецүүдэй толгойлжо байhан гэмтэ ябадал хэгшэд эндэ сүүдлүүлэгшэдэй hандали дээрэ hуугшад хадаа бүхы демократическа организацинуудые үй бута сохижо, өөhэдынгөө политическэ үзэлдэ харша хүнүүдые олоорынь арестовалжа ба алажа, зоргоороо аашалhан худал хуурмаг пропаганда ябуулжа, эхин түрүүшынгээ зорилгые дүүргэhэн байгаа. Хуули засагаа буляажа абаад, байхадаа Гитлер түрүүтэй эдэ сүүдлүүлэгшэд германска гүрэниие өөрынгөө зэбсэг болгоhон байха юм.

Энээнэй hүүлээр, гитлеровецүүд болбол дайн сэрэг хэхээр бэлэдхэхэ тушаа өөhэдынгөө түсэбүүдые бэелүүлжэ эхилээ hэн. Бүхы дэлхэйдэ эсэргүүсэхэ, дай хэхээр бэлдэжэ байхадаа фашистска толгойнор болон илангаяа сүүдлүүлэгшэд Розенберг ба Штрейхер гэгшэд «эзэрхэг раса» гэдэг номнол гэхэ гү, али түрүүлэн Европые ба удаа тээнь бүхы дэлхэйе богоолшолхо тушаа өөhэдынгөө түсэбүүдые зүбтүүлхэ гэhэн зорилготой номнол зохёожо гаргаhан байгаа гэжэ американска гэмнэлтын түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ.

Удаа тээнь американска гэмнэлтын түлөөлэгшэ хадаа гитлеровецүүдэй өөhэдынгөө агрессивнэ политикые бэелүүлхэдэнь hаад хэжэ болохо байhан орон доторхи бүхы хүсэнүүдтэ эсэргүүсэхэ тэмсэл хэhэн тухай нилээд ехэ анхаралаа хандуулба. Гитлеровецүүд хадаа, коммунистнуудта эсэргүүсэжэ илангаяа шэрүүн хатуу хэмжээнүүдые абаhан байгаа гэнэ. Коммунистическэ парти хоригдоод, тэрэнэй зээриие хууляар хуряажа абаhан байна. Тэрэнэй эдибхитэниие нэгэ hаа алаhан, нэгэ hаа концлагерьта сүлөөлhэн байгаа. Баhа, социал-демократууд мүн лэ хашалтада ба террорто ороhон байна. Гитлеровецүүд церковиие харшалhан байгаа. Тиин гитлеровскэ толгойлогшод еврей зониэ тусгаар хатуугаар хандаба. Хэдэн олон хуулинуудые гаргажа, тэдэнэр еврейнүүдые орон доторхи олонийтын ба ажахын байдалhаа гаргаhан, удаа тээнь хюдажа ороhон байха юм.

Өөрынгөө үгые дүүргэхэ зуураа, американска гэмнэлтын түлөөлэгшэ болбол дайн сэрэгэй эсэс хадаа европодохи еврей зониие үгы хэхэ ябадал болохо юм гэжэ Гитлерэй хэлэhэн үгые hануулна.

hунгуулиин закон шудалая!

5. Голосовалха гурим

СССР-эй Верховно Соведые hунгаха hунгалтанууд хадаа бүхы орон доторо нэгэ үдэрэй турша соо, нютагайнь сагаар үглөөнэй 6 часhаа hүниин 12 час хүртэр, хүдэлмэригүй үдэртэ—1946 оной февралиин 10-да болохо байна.

hунгалтануудые хэхэ гурим болон эмхидхэл болбол тэрээндэ бүхы hунгагшадай хабаадалсаха өөрынгөө дура зоригые сүлөөтэйгөөр элирхэйлэн мэдүүлхэ арга олгохоор Дүрим соо тодорхойлон заагдана.

Тиихын тулада, түбхын түрүүндэ hунгуулиин участогууд байгуулагдаха гээшэ. hунгуулиин бюллетенинүүдые тушаан абаха ба голосуудые тоолжо бүридхэхын тулада hунгуулиин округта оролсоhон городууд болон районуудай территори hунгуулиин участогууд болжо хубаагдана, тэдэнь Союзай Соведэ ба Национальностьнуудай Соведтэ hунгалтанууд ехэ хэхэдэнь нэгэн адли байха юм. Тиихэдэ 2.000 гаран зонтой hууринай газарнуудта hунгуулиин участогууд иимэ бодомжолтойгоор байгуулагдаха юм гэбэл: нэгэ hунгуулиин участогта 1.500—3000 хүн хүртэхэ жэшээтэй.

Аяар холын хойто зүгэй районуудай үсөөн зонтой нютагуудта, больница нарайлалгын гэрнүүд, санаторинууд болон инвалидуудай гэрнүүдтэ 50 hунгагшадай бии байгаа hаань, мүн hунгалтын болохо үдэр үhэн далай дээрэ ябажа байhан 25—hаа үсөөн бэшэ hунгагшадтай суднанууд дээрэ hунгуулиин участогуудые бии болгохо гэжэ законоор хараалагдана.

hунгуулиин участогууд гээшэ hунгалтануудай болохоhоо түрүүн, 45 хоногhоо оройтонгүй байгуулагдаха ёhотой. Голосовани болохо үдэр ба газар тухай бүхы hунгагшадай дунда эртээнhээ үргэнөөр зарлаха ёhотой. hунгалтануудай болохоhоо түрүүн hүүлшын 20 хоногой турша соо Участково hунгуулиин комисси, мүн тэрэшэлэн агитаторнууд болбол хаана ямар газарта ба хэды часта голосовани болохо байhан тухай үдэр бүриэ hунгагшадта хөөрэжэ үгэхэ болоно.

1946 оной февралиин 10-да үглөөнэй 6 часта hунгуулиин пунктнуудай үүдэнүүд айлшадые хүлеэhэн янзаар нээгдэхэ байна. Участково hунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ хадаа тэрэнэй члэнүүдтэй хамта байжа hунгуулиин хайрсагуудые болон тогтоогдомол формоор зохёогдоhон hунгагшадай списогые шалгажа үзөөд, тэдэ хайрсагуудые хаажа, комиссиин тамгаар тамгалhан бэеэрээ, өөрынгөө гражданска үүргэ уялгануудые дүүргэхээр орожо ерэгты гэжэ hунгагшадые уриха байна.

hунгагша бүхэн голосовани болохо гэртэ бэеэрээ ерэжэ, өөрөө голосовалха ёhотой. Тэрэ хадаа өөрынгөө документ гү, али паспорт гү, али колхозно книжкэ гү, али профсоюзна билет гү, али ямар нэгэ нюурай үнэмшэлгые Участково hунгуулиин комиссиин секретарьта гү, али тусгай томилготой члендэ харуулха болоно.

Мүн эндэ hунгагшын нэрэ обогые списогэй ёhоор шалгажа үзөөд, список соо тэмдэг хэhэнэйнгээ hүүлээр hунгагшада hунгуулиин хоёр бюллетень үгтэхэ байна гэбэл—нэгэниинь Союзай Соведэй депутадые hунгаха ба нүгөөдэнь Национальностьнуудай Соведтэ депутадые hунгаха бюллетень болоно.

Бюллетенинүүдые абамсаараа, hунгагша болбол бюллетень гүйсэдхэхэ тусгаар комнато соо ороходо байна. Тэрэ таhалга соонь голосованиин болохо үедэ hунгагшадhаа бэшэ хэнэйшье, мүн Участково hунгуулиин комиссиин члэнүүдэйшье, байха ябадал хорюултай. Хэрбээ бюллетень гүйсэдхэхэ комната худар нэгэн доро хэдэн олон hунгагшадые оруулха гэhэн байбал, тэндэ таhалгануудые хэжэ гү, али ширмэ табижа, нэгэн доро уруулагдаха hунгагшадай тоогоор түхеэрэхэ зэргэтэй.

„hунгалтануудые хэхэ дүрим", болбол бюллетенинүүдые гүйсэдхэхэ гуримые тодо hонороор заажа үгэнэ. Тэрэнэй 79-дэхи статья соо иигэжэ хэлэгдэнэ: „hунгуулиин бюллетениие гүйсэдхэхэ таhалга соо ороhон hунгагша болбол hунгуулиин бюллетень бүридэ голосоо үгэхэ хүнэйнгөө нэрэ обогые үлөөжэ, бэшыень зураха ёhотой, тиинhэн бэеэрээ hунгагша болбол участково hунгуулиин комиссиин байhан комната худар орожо, тэндэ hунгуулиингаа бюллетенинүүдые hунгуулиин хайрсагруу табиха болоно".

hунгагшад болбол hунгуулиин бюллетенинүүдые hунгуулиин хайрсагруу табижа, голосоо үгэхэ байна. Голосоо үгэхэ тушаа тогтоогдоhон энэ гурим хадаа голосованиин хүсэд нюуса байhыень хангана, иимэ дээрэhээ бюллетениие конверт соо хэжэ няаhанай хэрэггүй болоно.

Голосуудаа үгэхэ үедэ hунгуулиин гэр соо hунгалтанууд тухай агитаци хэхэ ябадал хорюултай.

hохор гү, али үзэг бэшэг мэдэхэгүй hунгагшад хайшан гээд голосовалха байна гээшэб?

Энэ талааршье манай закон hунгагшад тухай имагта ехэ анхарал оролдолго гаргана. „hунгалтануудые хэхэ тухай дүримэй" 80-дахи статья соо иигэжэ хэлэгдэнэ: „үзэг бэшэг мэдэхэгүйн гү, али ямар нэгэн эрхэтэн дутуутай байhан дээрэhээ hунгуулиин бюллетениие гүйсэдхэжэ шадахагүй hунгагшад хадаа, hунгуулиин бюллетениие гүйсэдхэхэ таhалга соо ороходоо hүн уулиингаа бюллетениие гүйсэдхүүлхын тулада, али нэгэ дуратай ондоо нэгэн hунгагшые уриха эрхэтэй байна".

Тэрээнhээ гадна, hунгуулиин бюллетень хадаа зохихо hунгуулиин округ соохи зоной хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ гаргагдаха юм гэжэ манай hунгуулиин закон соо тусхайгаар хараалагдаhан байна.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй гү, али гүрэнэйнгөө хэлые ойлгохогүй байна гэжэ шалтаг барьяад, хэдэн миллион ажалшадые hунгалтануудта хабаадалсаха ябадалhаа зайсуулдаг хэдэн олон капиталистическа гүрэнүүдтэ иимэ закон гэжэ бүри байхагүй.

hунгалтануудай болохо үдэртэ олоншог hунгагшад аянда мордоhон гү, али hунгагшадай список тунхаглаха ба hунгалтануудай болохо үдэрэй хоорондохи саг соо өөhэдынгөө hуужа байhан нютагые hэлгэжэ болохо ушар гараха. Тиимэ hунгагшад хайшан гээд голосовалха байнаб? Тэдэнэр хадаа, мордохынгоо урда тээ „Голосовалха эрхые баталhан үнэмшэлгые" Соведэй гүйсэдхэхэ комитедhээ абаха болоно. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтооhон формын ёhоор хэблэгдэhэн энэ үнэмшэлгын, мүн тэрэшэлэн нюурай үнэмшэлгын үндэhөөр, hунгагша болбол шэнэ ерэhэн—сагзуура гү, али хододоо байхашье өөрсэгүй—газартаа hунгагшадай список соо оруулагдаха зэргэтэй. Хэрбээ тиимэ үнэмшэлгэтэй хүнэй hунгалтануудай болохо байhан гэртэ ерээ хадань, Участково hунгуулиин комисси тэрэниие hунгагшадай список соо оруулжа, комиссиин түрүүлэгшэ ба секретариинь гараа табиха болоно.

Тиимэ болохолоороо, советскэ закон хадаа hунгалтануудта хабаадалсаха арга боломжые hунгагша бүхэндэ олгожо хангана гээшэ.

hунгуулиин гэр соохи журамай түлөө hунгуулиин Участково комиссиин түрүүлэгшэ харюусалгатай ба энэ түрүүлэгшын захиралтые тэндэ байгшад бүгэдөөрөө дүүргэхэ уялгатай гэжэ закон соо хэлэгдэнэ.

Голосуудаа үгэхэ ябадал hунгалтануудай болохо үдэртэ hүниин 12 часта дүүрэбэ гэжэ соносхогдохо. Тииhэн бэеэрээ, hунгуулиин Участково комисси болбол hунгуулиин хайрсагуудые нээжэ ба кандидат бүхэндэ үгтэhэн голосуудые тоолжо бүридхэхэ хэрэгтэ орохо байна.

(„Комсомольская Правда" газетэhээ абтаба).

Грецидэ шэнэ правительство байгуулагдаа

АФИНЫ, ноябриин 21. (ТАСС). Коалиционно правительстводо хабаадалсаха ябадалhаа «арадай парти» гэдэг монархическа партиин арсаhанай hүүлээр, удангүй шэнэ кабинет байгуулха хэрэг либеральна партиие ударидагша Софулис гэгшэдэ даалгагдаhан байгаа. Шэнэ правительстводо Софулисhаа гадна прогрессистнуудые ударидагша Кафандарис гэгшэ премьер-министрэй нэгэдэхи орлогшо боложо, Эммануил Цудерос гэгшэ финансын, хангалгын ба национальна экономикын министерствонуудай хүдэлмэриие тааралдуулха уялгатайгаар хоёрдохи орлогшын ба hэргээн бодхоолгые эрхилхэ министрын тушаал даажа, аграрна партиин ударидагша Милонас гэгшэ финансын министр боложо, Софианопулос гэгшэ гадаада хэрэгүүдэй министр боложо ороhон байха юм.

Монархическа хэблэл газетэнүүд правительственнэ кризисые шэнээр шиидхэhэн ябадалые эрид шангаар шүүмжэлжэ угтаба. Монархистнууд халаа Бевинэй телеграммые тунхаглахые эрибэ. «Эллинекон эмэ» гэжэ газетэ хадаа арми ба өөрынгөө талын хүнүүдые демократидэ эсэргүүсэхээр «дайшалхы бэлэдхэл хэээд байгты»—гэжэ уряалhан байна.

ЗАhАБАРИ

Манай газетын ноябриин 20-ой номерой түрүү бэшэг соо алдуу гараба. Хоёрдохи колонкын доробоо 23-дахи мүрые «хабар, намарай үедэ адуулгые зүбеер» гэжэ уншаха хэрэгтэй.

Редакци

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

МҮНӨӨДЭР
кинотеатрнуудта

ПРОГРЕСС
«Үдэр hүнинүүд»

ЭРДЭМ
«Нэгэтэ hүни»
Үдэшын 4, 6, 8, 10 часта эхилнэ

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23; АТС—1—80; зам. редактора—7.89; ответ. секретаря—3.23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00491. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.